

تحلیلی بر گزارش دولت در مورد:
چرایی بروز رکود تورمی و جهت‌گیری‌های
برونرفت از آن

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱۳۸۰۳
مردادماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	مقدمه.....
۲	۱. مهمترین ویژگی‌های گزارش دولت.....
۴	۲. تحلیل دولت از تحولات اقتصادی شهریورماه ۱۳۹۲ تا زمان حاضر.....
۱۰	۳. ارزیابی جهت‌گیری دولت برای برون‌رفت از رکود در سال ۱۳۹۳.....
۱۲	جمع‌بندی.....
۱۵	منابع و مآخذ.....

تحلیلی بر گزارش دولت در مورد: چرایی بروز رکود تورمی و جهت‌گیری‌های برون‌رفت از آن

مقدمه

دولت یازدهم در شرایطی مدیریت اجرایی کشور را به دست گرفته است که کشور به‌خصوص در حوزه اقتصاد با چالش‌های جدی مواجه است. کسری بودجه و کسری ترانزپداخت‌ها ناشی از کاهش درآمدهای نفتی، نرخ تورم کم‌سابقه و رکود اقتصادی کم‌نظیر در تاریخ اقتصادی ایران از جمله ویژگی‌های این دوره بوده است. در مدت کوتاهی که دولت فعلی مسئولیت را به‌عهده گرفته است، بیشتر تلاش این نهاد معطوف به سه امر مهم مدیریت منابع و مصارف بودجه، ایجاد ثبات اقتصادی (به معنای کاهش نااطمینانی) و کنترل تورم بوده است که در هر سه موضوع هم توفیقات نسبی حاصل شده است. با این حال، در موضوع رکود در این مدت اقدام مؤثری صورت نگرفته و حتی رویکرد کلی دولت برای خروج از وضعیت رکودی مشخص نبوده است. در اقدامی جدید رئیس‌جمهور در جمع نمایندگان مجلس شورای اسلامی اعلام کرد که بسته پیشنهادی دولت برای خروج از رکود به زودی منتشر خواهد شد که پس از آن، بسته مذکور در قالب گزارشی با عنوان «چرایی بروز رکود تورمی و جهت‌گیری‌های برون‌رفت از آن» منتشر شد. به منظور بررسی گزارش مزبور در ابتدا مهمترین ویژگی‌های گزارش دولت بررسی خواهد شد، سپس مهمترین نکات

مرتبط با تحلیل دولت از تحولات اقتصادی شهریورماه ۱۳۹۲ تا زمان حاضر - که به‌عنوان یک سرفصل مجزا در گزارش دولت آمده است - تحلیل می‌شود و پس از آن جهت‌گیری‌های کلی پیشنهادی دولت بررسی خواهد شد. چون در انتهای گزارش دولت، وعده داده شده است که در آینده گزارش تفصیلی ارائه خواهد شد، لذا بررسی دقیق‌تر پس از انتشار گزارش تفصیلی صورت خواهد گرفت.

۱. مهمترین ویژگی‌های گزارش دولت

۱-۱. ارائه تحلیل منسجم، در چارچوب نظریه اقتصادی و نسبتاً سازگار از

شرایط اقتصاد کشور

ویژگی فوق از مهمترین ویژگی‌های گزارش ارائه شده در دولت است که پدیده نسبتاً نادری در ایران محسوب می‌شود. ارائه تحلیل منسجم و در چارچوب نظریه اقتصادی از شرایط و اعلان و انتشار عمومی آن قبل از نمود آن در سیاست‌های عملی آتی دولت، تحول جدی در سیاستگذاری اقتصادی کشور در قوه مجریه را نشان می‌دهد که امید به موفقیت دولت در خروج اقتصاد کشور از شرایط نابسامان فعلی را افزایش می‌دهد.

۱-۲. نقش محوری تحریم‌های اقتصادی در گزارش دولت به‌عنوان یکی از

عوامل اصلی وضعیت فعلی رکود تورمی در اقتصاد ایران

در این گزارش کاهش تولید و صادرات نفت به‌عنوان شوک یا تکانه اصلی بروز رکود تورمی در نظر گرفته شده و پدیده‌های مرتبط با آن از جمله کاهش واردات واسطه‌ای و سرمایه‌ای، کاهش مخارج عمرانی دولت و افزایش نرخ ارز به‌عنوان مکانیسم‌های انتشار آثار تکانه به سایر بخش‌ها بیان شده‌اند. بنابراین مسئله تحریم در این تحلیل نقش محوری دارد.

۱-۳. تأکید به انحراف قیمت‌های کلیدی به‌عنوان عوامل اصلی زمینه‌ساز

شرایط فعلی در گزارش دولت

در گزارش دولت وابستگی تولید به واردات، وابستگی تأمین مالی بنگاه‌ها به بانک‌ها، وابستگی تولید به انرژی و وابستگی بودجه دولت به نفت به‌عنوان عوامل اصلی زمینه‌ساز رکود تورمی شناسایی شده‌اند که در تحلیل‌های مرتبط دلیل حداقل سه عامل از چهار عامل فوق قیمت‌های کلیدی (نرخ ارز، نرخ سود بانکی و قیمت انرژی) بیان شده است. در تحلیل وابستگی تولید به واردات بر تثبیت نرخ ارز اسمی در سنوات گذشته تأکید شده است، در وابستگی تأمین مالی بنگاه‌ها به بانک بر منفی بودن نرخ سود حقیقی تأکید شده است و در وابستگی تولید به انرژی بر پایین بودن قیمت حامل‌های انرژی تأکید صورت گرفته است.

۴-۱. تمرکز گزارش بر مقدرات و ابزارهای سیاستی در اختیار دولت

در این گزارش به‌طور ملموس دولت بر ابزارها و روش‌هایی برای خروج از رکود تورمی تأکید کرده است که تقریباً در اختیار دولت بوده و اراده دولت بر انجام آن می‌تواند تا حد زیادی تضمینی برای تحقق آنها (فارغ از اینکه نتیجه مورد نظر رخ می‌دهد یا خیر) باشد. سیاست‌هایی از قبیل کنترل رشد نقدینگی، تجهیز منابع مالی، انتخاب بخش‌های پیشرو، تخصیص منابع بودجه عمومی، تشویق صادرات و... از جمله عواملی هستند که تا حد زیادی دست دولت برای انجام آن باز است. این مسئله خود نشانه‌ای از عزم جدی دولت برای تغییر شرایط است، اما می‌تواند منجر به نادیده گرفتن برخی سیاست‌های اساسی مرتبط با وظایف سایر قوا (از جمله تصویب قوانین توسط مجلس، یا اصلاح رویه‌های قضایی و...) شود.

۲. تحلیل دولت از تحولات اقتصادی شهریورماه ۱۳۹۲ تا زمان حاضر

۲-۱. تأکید بر تلاش دولت برای کاهش نااطمینانی و مجموعه بی‌ثباتی‌های

اقتصاد کلان

در گزارش دولت تأکید ملموسی بر کاهش بی‌ثباتی‌های اقتصاد کلان از طریق تغییر روند مذاکرات هسته‌ای و کنترل روند افزایش تحریم‌های اقتصادی، مدیریت تالپات بازار ارز و ایجاد انضباط بودجه‌ای صورت گرفته است که کاملاً قابل پذیرش بوده و نقش و اهمیت آن در ثبات اقتصادی را نمی‌توان نادیده گرفت.

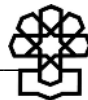

۲-۲. تأکید بر تلاش دولت برای کنترل رشد پایه پولی به عنوان عامل اصلی تورم

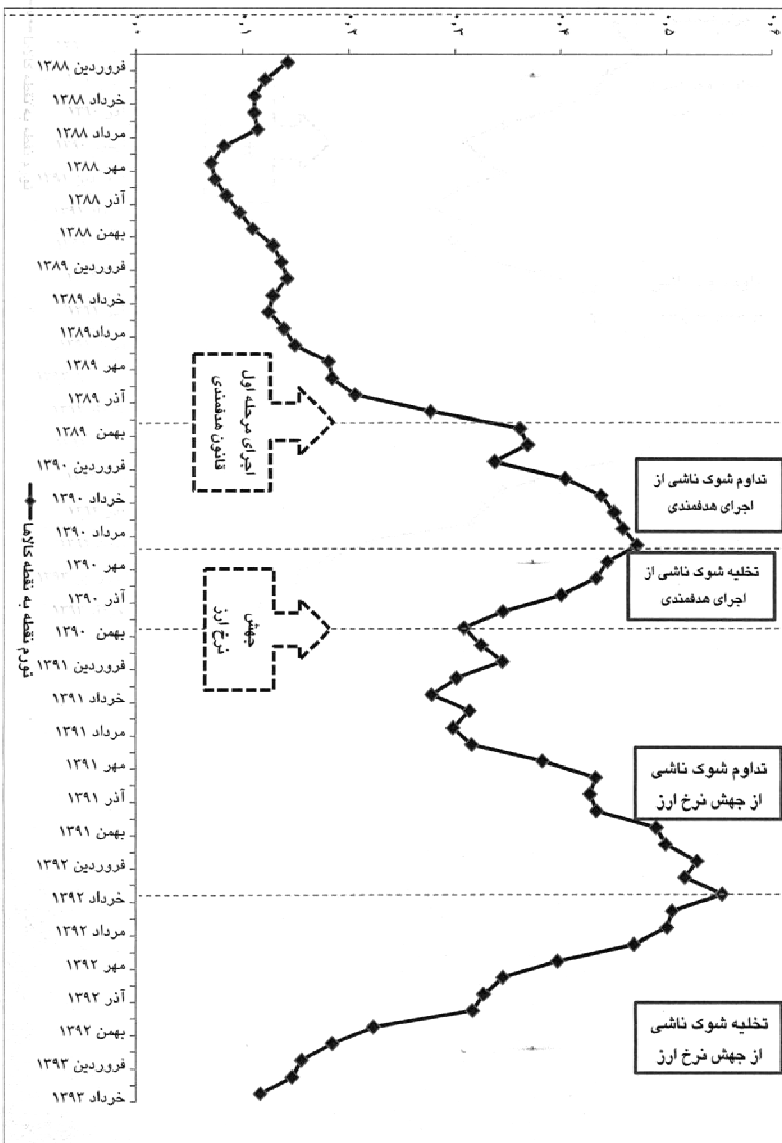
کاهش نرخ تورم در چند ماهه اخیر کاملاً ملموس بوده و شتاب کاهش آن امیدبخش است، اما در مورد اینکه آیا کنترل پایه پولی تا چه اندازه در تحقق این موضوع نقش داشته است نیاز به بررسی دارد. در گزارش دولت به صراحت بر نقش مسلط این سیاست بر کنترل تورم تأکید شده است. با این حال، شواهدی وجود دارد که بیش از آنکه اعمال سیاست‌های اقتصادی در کاهش نرخ تورم تأثیرگذار باشد، این کاهش متأثر از روند طبیعی ادامه سیکل تجاری است که آغازگر آن تحریم نفتی بوده است. این مسئله حتی با منطق تحلیلی دولت در گزارش ارائه شده نیز قابل استنباط است. نمودار زیر روند تورم نقطه به نقطه برای گروه کالاها طی سال‌های اخیر را نشان می‌دهد (شاخص گروه خدمات به دلیل عدم اهمیت آن در این تحلیل حذف شده است). همان‌طور که مشاهده می‌شود تورم نقطه به نقطه پس از چند دوره افزایش قابل توجه در نتیجه اجرای مرحله اول هدفمندکردن یارانه‌ها رو به کاهش گذاشته و در حال تخلیه اثر هدفمندی بود که شوک ارزی ناشی از تحریم‌ها مجدداً روند افزایشی را به آن تحمیل کرده است. این روند نیز تا خردادماه ۱۳۹۲ ادامه یافته است تا جایی که پس از آن (عمدتاً به دلیل تثبیت نرخ ارز) روند کاهشی به خود می‌گیرد. به عبارت دیگر نرخ تورم به همان دلیل که در دوره ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ افزایش یافته است (یعنی تغییر نرخ ارز) باید کاهش می‌یافت که اتفاق افتاده است. البته ممکن است کنترل پایه پولی نیز این روند نزولی را تقویت کرده باشد، اما کاهش نرخ تورم حتی با وجود روند قبلی افزایش پایه پولی هم کاملاً مورد انتظار بوده است.

علاوه بر این، تحلیل گزارش دولت از شرایط اقتصادی کشور نیز با تحلیل فوق

از تورم سازگاری بیشتری دارد تا با کنترل پایه پولی به‌عنوان عامل مسلط. واضح است که در یک سیکل تجاری تورم و تولید هر دو مسیر متناسب را طی می‌کنند که هم‌جهتی یا عدم هم‌جهتی این دو به ماهیت شوک اولیه و سایر سازوکارهای مؤثر در ماهیت سیکل تجاری بستگی دارد. اما در جایی که بحث تغییر متغیرها در طول زمان مطرح باشد (که در اینجا تحولات تورم مد نظر است)، مکانیسم‌های انتقال اهمیت پیدا می‌کند. اگر این مکانیسم‌های انتقال که اثر شوک در یک دوره را به دوره‌های بعدی منتقل می‌کنند ماهیت طرف عرضه داشته باشند انتظار می‌رود که همچنان‌که رکود عمیق‌تر می‌شود تورم نیز افزایش یابد، اما اگر ماهیت آنها طرف تقاضا باشد انتظار می‌رود که با تعمیق رکود نرخ تورم کاهش یابد. اتفاقاً در گزارش دولت عمده این عوامل (کاهش پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، کاهش مصرف و تقاضای کل و حتی تنگنای مالی بانک‌ها) ماهیت تحریک‌کنندگی طرف تقاضا را دارند. به عبارت دیگر اگر رکود به دلیل کاهش تقاضا به دوره‌های آتی منتقل شده است به همین دلیل نیز باید تورم کاهش یابد.

شماره اول ارزش نرخ تورم با افزایش قیمت حامل‌های انرژی و نرخ ارز و کاهش آن پس از تثبیت این متغیرها

۲-۳. تأکید بر توقف مسیر رکودی علیرغم عدم اطمینان از خروج اقتصاد از

وضعیت رکودی

در این گزارش تأکید شده است که برخی شواهد حاکی از رونق نسبی و بهبود شرایط تولید در نیمه دوم سال ۱۳۹۲ و ماه‌های اولیه سال ۱۳۹۳ دارد. برای این مدعا به بهبود تجارت خارجی اشاره شده، اما آمار یا شواهد دیگری ارائه نشده است. انتشار شواهد احتمالی موجود می‌تواند سودمند باشد، اما شواهد موجود از سال ۱۳۹۲ نشان می‌دهد که شرایط به‌طور نسبی حتی از سال ۱۳۹۱ نیز بدتر شده است (علیرغم آنکه سرجمع نرخ رشد اقتصادی کمتر منفی است). همان‌طور که جدول زیر نشان می‌دهد، وضعیت بخش‌های خدمات، ساختمان و سایر فعالیت‌های صنعتی (بجز وسایل نقلیه موتوری) که سهم بالایی در اشتغال‌زایی دارند، در ۹ ماهه اول سال ۱۳۹۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل بدتر شده است. در مجموع نیز رشد ۹ ماهه تولید ناخالص داخلی بدون احتساب بخش نفت و وسایل نقلیه موتوری در سال ۱۳۹۲ نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافته است.

جدول ۱. رشد تولید ناخالص داخلی به تفکیک فعالیت‌های اقتصادی

(درصد)

۱۳۹۲			۱۳۹۱		۱۳۸۰-۱۳۹۰	نام فعالیت	
فصل ۳	فصل ۲	فصل ۱	سال	نه ماهه			
۵/۲	-۰/۸	۷/۲	۷/۰	۳/۷	۳/۸	۲/۵	گروه کشاورزی
-۱۲/۶	-۱۱/۴	-۲/۳	-۲۱/۶	-۳۷/۴	-۳۹/۷	۱/۹	گروه نفت
-۶/۳	-۳/۴	-۷/۳	-۸/۲	-۶/۴	-۷/۳	۶/۸	گروه صنایع و معادن
-۳/۰	-۱۰/۱	-۳/۸	۴/۳	-۲/۵	-۵/۲	۱۲/۰	معادن
-۷/۵	-۳/۸	-۸/۵	-۱۰/۴	-۸/۵	-۹/۱	۷/۴	صنعت
-۳۰/۲	-۵/۴	-۲۸/۳	-۵۲/۷	-۴۹/۱	-۵۰/۸	—	ساخت وسایل نقلیه موتوری*
-۰/۵	-۱/۸	-۳/۰	۳/۷	۲/۴	۲/۱	—	سایر فعالیت‌های صنعتی*
۵/۱	۶/۰	۶/۱	۳/۱	۱/۱	۰/۴	۶/۷	برق، گاز و آب
-۶/۵	-۳/۶	-۸/۱	-۷/۸	-۳/۶	-۴/۷	۵/۰	ساختمان
-۲/۴	-۳/۹	-۲/۸	-۰/۵	۱/۱	-۰/۲	۶/۶	گروه خدمات
-۱۵/۹	-۱۰/۲	-۱۵/۸	-۲۱/۹	-۲/۶	-۰/۳	۹/۰	(کارمزد احتسابی)
-۳/۴	-۴/۲	-۲/۳	-۳/۹	-۶/۸	-۸/۳	۵/۴	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۰/۹	-۲/۹	-۱/۴	۱/۹	۰/۹	۰/۲	۴/۷	تولید ناخالص داخلی (بدون نفت و وسایل نقلیه)

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

* برآورد شده بر اساس آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت در خصوص مقدار تولید محصولات منتخب صنعتی.

۳. ارزیابی جهت‌گیری دولت برای برون‌رفت از رکود در سال ۱۳۹۳

در قسمت پایانی گزارش که البته مهمترین قسمت آن نیز می‌باشد، جهت‌گیری‌های کلی برای خروج از رکود تورمی بیان شده است. در این قسمت عوامل اولیه خروج از رکود، عوامل انتشاردهنده، عوامل زمینه‌ساز و عوامل انتقال‌دهنده در طول زمان به تفکیک بیان شده‌اند. حسن مهم آن مشخص شدن جهت‌گیری عملی دولت است که می‌تواند به‌عنوان خط‌کشی برای اقدامات بعدی دولت (از جمله تدوین لایحه حمایت از تولید) عمل کند. اما ضعف‌هایی نیز بر آن مترتب است:

۱. هرچند ارتباط شکلی این بخش از گزارش از بخش‌های قبلی مشخص است و هر دو در قالب نظریه ادوار تجاری بیان شده‌اند، اما ارتباط محتوایی آنها جز در عوامل زمینه‌ساز به این وضوح مشخص نیست.

۲. مشخص نیست بر چه اساسی بخش‌های پیشرو که حمایت مالی از آنها به‌عنوان تکانه اولیه خروج از رکود تشخیص داده شده است، انتخاب شده‌اند. در حالی که در اقتصاد ایران معمولاً بخش نفت و گاز به‌عنوان بخشی که کمترین مبادلات واسطه‌ای با سایر بخش‌ها را دارد شناسایی شده و کمترین سهم در رشد اقتصادی دهه‌های اخیر را داشته است، مشخص نیست که چرا به‌عنوان بخش پیشرو در نظر گرفته شده است. انتشار اسناد پشتیبان احتمالی که بر اساس آن پیشنهاد فوق ارائه شده است، می‌تواند به شفاف‌تر شدن موضوع کمک کند.

جدول ۲. اهمیت بخش نفت در رشد اقتصادی و مبادلات واسطه‌ای بین بخشی ایران

نام فعالیت	سهم از رشد اقتصادی (۱۳۹۰-۱۳۸۰) ^(۱)	سهم مبادلات واسطه‌ای از ستانده بخش ^(۴)
گروه کشاورزی	۰/۲۰	۳۸/۷
گروه نفت	۰/۴۰	۲/۵
معادن	۰/۶۰	۶۶/۵
صنعت	۱/۱۰ ^(۳)	۴۹/۰
برق، گاز و آب	—	۳۱/۳
ساختمان	—	۲۲/۰
گروه خدمات	۳/۴۰	۳۸/۷
تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه	۵/۴۰ ^(۳)	

(۱) منبع، حساب‌های ملی بانک مرکزی.

(۲) شامل رشد بخش‌های برق، گاز و آب و ساختمان نیز می‌باشد.

(۳) اختلاف با سرجمع بخش‌ها به دلیل کامزد احتسابی است.

(۴) منبع، جدول داده-ستانده مرکز پژوهش‌های مجلس ۱۳۸۵.

۳. محدودیت‌های احتمالی در راستای عملیاتی شدن جهت‌گیری‌های کلی

مشخص نشده است با توجه به محدودیت‌های فعلی در حوزه منابع بانکی، ارزی و بودجه‌ای، تأمین مالی بنگاه‌ها توسط سیستم بانکی، تسهیل دسترسی به ارز و افزایش مخارج عمرانی دولت به‌عنوان محورهایی از جهت‌گیری فوق ذکر شده است.

۴. برخی تناقضات در راهکارهای پیشنهادی مشاهده می‌شود که رفع آنها ممکن

است نیازمند ارائه توضیحات تکمیلی باشد. از جمله اینکه در این گزارش با فرض تداوم وضع فعلی (شرایط تحریم فعلی)، افزایش مخارج عمرانی دولت، کاهش

مالیات‌ها، کاهش وابستگی به نفت و... پیشنهاد شده است که جمع همزمان آنها مشخص نیست چگونه قابل تحقق است.

۵. در این گزارش سطوح مختلف پیشنهادها از نظر هدفگذاری زمانی (کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت) از یکدیگر تفکیک نشده که با توجه به ماهیت متفاوت آنها می‌تواند در عمل مشکلات اجرایی را موجب شود. برای مثال، تأکید بر تأمین سرمایه در گردش بنگاه اساساً یک موضوع کوتاه‌مدت برای کاهش عمق رکود در سیکل تجاری (از طریق ممانعت از خروج بنگاه‌هایی که در کوتاه‌مدت به دلیل شوک وارده زیان‌ده هستند) و کاهش وابستگی دولت به نفت یک مسئله کاملاً بلندمدت است و هرکدام اقتضائات خاص خود را دارند که می‌توانند هم‌راستا نباشند.

۶. برخی از راهکارهای پیشنهادی برای برون‌رفت از رکود تورمی به پشتوانه تحلیل ارائه شده در گزارش منتشر شده دولت (با فرض پذیرش استدلال‌های آن) قابل پذیرش است، اما بخش مهمی از آن هم مستلزم استدلال‌های مجزاست که در این گزارش منتشر نشده و لازم است اسناد پشتیبان آن انتشار یابد تا امکان ارزیابی علمی و منصفانه آنها فراهم شود.

جمع‌بندی

بسته پیشنهادی دولت برای خروج از رکود تورمی در قالب گزارش «چرایی بروز رکود تورمی و جهت‌گیری‌های برون‌رفت از آن»، درحالی منتشر شده است که تا پیش از این بیشتر اقدامات دولت معطوف به مدیریت منابع و مصارف بودجه، ایجاد

ثبات اقتصادی و کنترل تورم بوده و کمتر در رابطه با چگونگی مواجهه با رکود اقتصادی اقدام مؤثری صورت گرفته است. مهمترین ویژگی‌های گزارش مذکور ارائه تحلیل منسجم و منطبق بر تئوری اقتصادی، تأکید بر نقش محوری تحریم‌ها در وضعیت رکود تورمی فعلی، تأکید بر انحراف قیمت‌های کلیدی (سود بانکی، ارز، قیمت انرژی) از مقادیر تعادلی به‌عنوان عوامل اصلی زمینه‌ساز رکود و تأکید بر مقدمات و ابزارهای سیاستی در اختیار دولت می‌باشد. در این تحلیل مهمترین اقدامات دولت در دوره کوتاه مدیریت اجرایی کشور بر مدیریت بودجه عمومی و انضباط مالی، کاهش نااطمینانی از طریق ثبات اقتصاد کلان و کنترل تورم بوده است که در هر سه مورد هم توفیقات نسبی مشاهده می‌شود.

در موضوع کنترل تورم، تأکید دولت بر کنترل «پایه پولی» به‌عنوان عامل مسلط و نتیجه مطلوب آن در کاهش نرخ تورم است. با این حال، علاوه بر اینکه شواهدی دال بر کاهش طبیعی نرخ تورم به‌عنوان جزئی از ماهیت طبیعی سیکل تجاری رخ داده در اقتصاد ایران وجود دارد، سازگاری نظری استدلال مذکور با سایر اجزای تحلیل دولت از وضعیت اقتصاد کلان (به‌خصوص عوامل انتقال‌دهنده رکود به دوره‌های آتی) نیز محل بحث است. با این حال، نقش مهم کنترل «نقدینگی» بر تورم را نمی‌توان نادیده گرفت.

در زمینه راهکارهای پیشنهادی برای خروج از رکود نیز، تجهیز منابع بانکی ارزی و ریالی به‌خصوص برای بخش‌های پیشرو (نفت، گاز، پتروشیمی، صادرات صنعتی و خدمات پیمانکاری، گردشگری، مسکن)، تخصیص کارآی منابع بودجه

عمرانی، تقویت بازار سرمایه، تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌ها، تقویت ثبات اقتصادی و بهبود محیط کسب‌وکار، بهبود آرام تجارت خارجی، تسهیل و تشویق صادرات، کاهش مالیات، افزایش مخارج عمرانی دولت و... پیشنهاد شده است.

یک نکته آن است که در بخش توصیه‌ها مشخص نیست که این راهکارها چه نسبتی با عوامل زمینه‌ساز بحران (یعنی وابستگی‌های چهارگانه اقتصاد) دارد و آیا به علاج آنها کمک می‌کند یا خیر. برای مثال پیشران بودن بخش نفت یا کاهش بار مالیات چگونه دنبال خواهد شد که وابستگی بودجه به نفت را و در نتیجه آسیب‌پذیری اقتصاد را افزایش ندهد؟ به بیان دیگر نسبت راهکارهای پیشنهادی با اقتضائات اقتصاد مقاومتی نیاز به تبیین دارد.

برخی از پیشنهادها (از جمله تجهیز منابع مالی، تأمین سرمایه در گردش و...) به پشتوانه استدلال‌های مطرح شده در متن گزارش و پذیرش آنها، با فرض اجرای آن مطابق با انتظار، قابل دفاع است، اما بحث در رابطه با برخی از این پیشنهادها (از جمله بخش‌های پیشرو شناسایی شده) مستلزم ملاحظه اسناد پشتیبان احتمالی خواهد بود. زیرا برای مثال بخش نفت در دهه گذشته کمترین سهم در رشد اقتصادی ایران را داشته و کمترین سهم از مبادلات واسطه‌ای (که از منظر روابط بین بخش مهم است) را داراست، اما به‌عنوان اولین بخش پیشرو مطرح شده است.

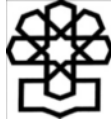
ذکر این نکته نیز ضروری است که به‌نظر می‌رسد ارائه راهکارهای پیشنهادی مبتنی بر فروزی است که جاری بودن آنها در اقتصاد ایران محل تردید است. برای مثال، با فرض افزایش توان مالی بانک‌ها برای تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌هایی که

در شرایط رکودی نیازمند تسهیلات هستند، ضمانتی برای دسترسی آن بنگاه‌ها به منابع مالی با در نظر گرفتن شرایط نهادی، سرمایه اجتماعی و رویه‌های مدیریتی فعلی کشور و عدم دسترسی افراد (حقیقی یا حقوقی) غیر اولویت‌دار وجود ندارد. چنانچه بسته سیاستی دولت به شرایط نهادی و رویه‌های مدیریتی بخش‌های اقتصادی توجه ننماید، تحقق پایدار هدف رشد محل تردید است.

منابع و مآخذ

۱. چرایی بروز رکود تورمی و جهت‌گیری‌های برون‌رفت از آن، وبگاه رسمی دولت جمهوری اسلامی ایران، <http://www.dolat.ir>
۲. نماگرهای اقتصادی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، شماره‌های ۷۰ تا ۷۴.
۳. آمار وزارت صنعت، معدن و تجارت در خصوص مقدار تولید محصولات منتخب صنعتی.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره ۵ مسلسل: ۱۳۸۰۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: تحلیلی بر گزارش دولت در مورد: چرایی بروز رکود تورمی و جهت‌گیری‌های برون‌رفت از آن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی

تهیه و تدوین‌کنندگان: سیدهای موسوی‌نیک، محمدرضا عبداللهی،
موسی خوشکلام

ناظران علمی: سیداحسان خاندوزی، محمد قاسمی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های اقتصادی

همکاران: ابوالحسن والی‌زاده، فاطمه عزیزخانی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. هدفمند کردن یارانه‌ها

۲. درآمدهای نفت

۳. چرخه‌های تجاری

۴. نرخ ارز

۵. تحریم

۶. رکود تورمی

۷. اقتصاد کلان ایران

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۵/۱